

Wspieranie równości i różnorodności (doświadczenia i zasady FNP)

Od powstania w 1991 r. celem Fundacji jest rozwój naukowców i umożliwienie im pełnego wykorzystania swoich zdolności i pasji badawczych, czego wyrazem jest nasze motto: „wspierać najlepszych, aby mogli stać się jeszcze lepsi”.

Nierówne traktowanie kogokolwiek z jakiegokolwiek powodu wpływa negatywnie na jakość pracy naukowej. Szczególnym przypadkiem jest nierówne traktowanie kobiet i mężczyzn.

W ostatnich latach Fundacja zintensyfikowała działania na rzecz poszanowania równości i wspierania różnorodności w środowisku naukowym nie tylko ze względu na płeć, ale również na inne cechy osobiste. Uważamy, że respektowanie tych zasad jest także pracą nad podniesieniem jakości uprawianej nauki, ponieważ zapewnienie realnej równości szans osobom i grupom narażonym na dyskryminację czy wykluczenie w rozwijaniu kariery naukowej jest fundamentem kultury akademickiej.

Nasze cele:

- Zależy nam na tworzeniu środowiska wolnego od dyskryminacji i uprzedzeń, w którym wszyscy, bez względu na cechy osobiste, takie jak m.in. płeć, narodowość, kolor skóry, pochodzenie etniczne, wyznanie, światopogląd, orientacja seksualna lub tożsamość płciowa, niepełnosprawność, czy sytuacja społeczno-ekonomiczna, traktowani są sprawiedliwie, z szacunkiem i wrażliwością na indywidualne potrzeby.
- Działamy na rzecz poszanowania odmienności w środowisku akademickim i dążymy do zwiększania różnorodności tego środowiska w przekonaniu, że zróżnicowanie doświadczeń poznawczych i edukacyjnych oraz wielość perspektyw w rozwiązywaniu problemów badawczych są kluczowe dla rozwoju nauki.
- Zależy nam na tym, by zapewnić naukowcom równe szanse w dostępie do finansowania, podnoszenia kwalifikacji, realizacji projektów badawczych, wparcia merytorycznego oraz opieki naukowej. W działaniach Fundacji ocena dokonań, kompetencji oraz poziom wynagrodzeń nie jest uzależnione od jakiejkolwiek z wyżej wymienionych cech. W procedurach konkursowych oraz wszelkich innych relacjach z naukowcami, pracownikami oraz współpracownikami, Fundacja kieruje się wyłącznie kryterium indywidualnych osiągnięć i kompetencji, ocenianych stosownie do etapu i rodzaju kariery. Oceniając etap kariery, bierzemy pod uwagę różne losowe przerwy, np. związane z rodzicielstwem czy ciężkimi chorobami.
- Fundacja dokłada wszelkich starań, by osobom ze szczególnymi potrzebami, w szczególności z niepełnosprawnościami, zapewnić równe szanse w procedurach konkursowych, jak i w warunkach realizacji grantów.
- Kwestie związane z bezpośrednimi działaniami reguluje *Kodeks etyczny Fundacji na rzecz Nauki Polskiej*. W *Kodeksie etycznym beneficjentów i kandydatów w programach FNP* sformułowane są zasady traktowania i różnorodności przez naszych beneficjentów. Wiemy, że płeć i inne cechy osobiste bywają źródłem nieakceptowalnych uprzedzeń, prowadzących do wrogich wypowiedzi, zachowań mobbingowych i innych form przemocy psychicznej. Dlatego zobowiązujemy wszystkich naszych laureatów i beneficjentów, by zapobiegali występowaniu tych zjawisk w społeczności akademickiej.

Zasady, jakimi się kierujemy:

- Wszystkie formy wsparcia, jakie FNP oferuje naukowcom, są przyznawane na drodze konkursów. Dokładamy starań, by proces był w najwyższym stopniu obiektywny i transparentny.
- Na wszystkich etapach konkursów staramy się zapobiegać jakimkolwiek formom dyskryminacji ze względu na cechy osobiste, takie jak m.in. płeć, narodowość, kolor skóry, pochodzenie etniczne, wyznanie, światopogląd, orientacja seksualna lub tożsamość płciowa, niepełnosprawność, poglądy polityczne czy sytuacja społeczno-ekonomiczna.
- Pracownicy Fundacji dokładają wszelkich starań, by wszystkich wnioskodawców i laureatów traktować życzliwie i profesjonalnie.
- Fundacja działa na rzecz zwiększania udziału kobiet w konkursach FNP zarówno wśród osób składających wnioski, jak i w gronie ekspertów oceniających te wnioski. Przykładem takiego działania są szkolenia w zakresie faktycznych i potencjalnych uprzedzeń wobec jednostek i grup narażonych na dyskryminację i wykluczenie, w tym także w zakresie nierównego traktowania kobiet.
- W przypadku zakłóceń realizacji projektów, wywołanych m.in. ciążą lub rodzicielstwem przedłużamy realizację finansowanych przez nas projektów.
- Zachęcamy do uwzględniania biologicznej i społecznej różnicy między płciami w badaniach dotyczących ludzi i ich życia społecznego (np. uwzględniania płci jako znaczącego czynnika przy badaniach klinicznych lub społecznych; uwzględniania odmiennych potrzeb płci przy projektowaniu usług i produktów w badaniach wdrożeniowych).
- Dbamy o to, by osoby niepełnosprawne mogły uczestniczyć w konkursach i działaniach Fundacji na warunkach możliwie nieodbiegających od tych, z których korzystają pozostali beneficjenci.
- Staramy się, by informacje o Fundacji i jej programach były dostępne dla wszystkich zainteresowanych, a szczególnie dla tych, którzy natrafiają na utrudnienia i bariery ze względu na ich niepełnosprawności.
- Monitorujemy sytuację cudzoziemców realizujących projekty Fundacji i wspieramy ich integrację ze środowiskiem lokalnym.
- Promujemy dobre praktyki w zakresie wspierania grup niedoreprezentowanych w nauce, zwracając szczególną uwagę na zwiększenie naukowej widoczności kobiet;
- Wśród dokumentów regulujących pracę Fundacji szczególne miejsce zajmują te, których celem jest zapobieganie dyskryminacji, wykluczeniu, mobbingowi i nierównemu traktowaniu.

Mechanizmy interwencji:

- Fundacja oczekuje respektowania ww. zasad od swoich pracowników, współpracowników, wnioskodawców i beneficjentów.
- Fundacja wypracowała specjalny mechanizm interwencji w przypadkach naruszenia w/w zasad (*Regulamin postępowania w FNP w sytuacji potencjalnego naruszenia zasad etycznych lub niestosowania dobrych praktyk w działalności naukowej oraz powołana Komisji Etyki i Dobrych Praktyk*). Każda osoba posiadająca informacje o możliwości naruszenia zasad etycznych - zgodnie z w/w Regulaminem – może udostępnić je Fundacji (pracownicy i eksperci Fundacji, mają taki obowiązek). Zgłoszenia należy kierować na adres etyka@fnp.org.pl.

Monitoring:

- Fundacja analizuje przebieg konkursów i realizacji projektów pod kątem *poszanowania równości i wspierania różnorodności*, zbierając dane i prowadząc badania ewaluacyjne.